

Přínos kognitivního vyšetření u neurodegenerativních onemocnění mozku

Mgr. Nela Němcová Elfmarková, Ph.D.^{1,3}, Mgr. Kristína Mitterová, Ph.D.^{1,3}, Mgr. Luboš Brabenec, Ph.D.^{1,3}, Mgr. Jan Farkaš^{1,3}, doc. Mgr. et Mgr. Tomáš Nikolai, Ph.D.^{4,5}, prof. MUDr. Irena Rektorová, Ph.D.^{1,2,3}

¹Středoevropský technologický institut – CEITEC, Masarykova univerzita, Aplikované neurovědy, Brno

²Fakultní nemocnice u sv. Anny, I. neurologická klinika, Brno

³Mezinárodní centrum klinického výzkumu – ICRC, Fakultní nemocnice u sv. Anny, Brno

⁴Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Katedra psychologie, Praha

⁵Fakultní nemocnice Motol, Oddělení klinické psychologie, Praha

Článek se zaměřuje na diagnostiku kognitivních obtíží u neurodegenerativních onemocnění s důrazem na mírnou kognitivní poruchu (MCI). Diagnostika MCI je klíčová pro včasnou intervenci a symptomatickou léčbu, a proto je důležitý výběr vhodných screeningových a neuropsychologických testů. V článku se zaměřujeme na popis testů, které je vhodné použít u pacientů s Alzheimerovou nemocí, frontotemporální demencí, Parkinsonovou nemocí a demencí s Lewyho tělísky. Výsledky současných studií ukazují, že komplexní neuropsychologické vyšetření je klíčové pro rychlou identifikaci kognitivních poruch a predikci progresu do demence. Při interpretaci výsledků je však nutné brát v úvahu demografické charakteristiky pacientů a jejich premorbidní intelekt.

Klíčová slova: mírná kognitivní porucha, demence, Alzheimerova nemoc, Parkinsonova nemoc, demence s Lewyho tělísky, frontotemporální demence, diagnostická kritéria, kognitivní testy, screeningové škály.

The benefit of cognitive assessment in neurodegenerative diseases

The article focuses on the diagnosis of cognitive decline in neurodegenerative diseases, with an emphasis on mild cognitive impairment (MCI). The diagnosis of MCI is crucial for early intervention and symptomatic treatment, and therefore the selection of appropriate screening and neuropsychological tests is important. We focus on tests that are recommended for patients with Alzheimer's disease, frontotemporal dementia, Parkinson's disease, and dementia with Lewy bodies. A sensitive neuropsychological assessment is also crucial for the prediction of progression to dementia. It is however necessary to take into account the demographic characteristics of the patients and their premorbid intellect.

Key words: mild cognitive impairment, dementia, Alzheimer's disease, Parkinson's disease, Lewy-body disease, frontotemporal dementia, diagnostic criteria, cognitive assessment, screening tests.

Ve snaze rozpoznat a včas zachytit prodromální stadia neurodegenerativních onemocnění se v posledních dekádách věnuje zvýšená pozornost mírné kognitivní poruše (MCI), která je přechodným stadiem mezi

normální kognicí a demencí a byla zařazena i do nynější verze MKN-11 a DSM-5 jako nozologická jednotka (Obr. 1). Dle Petersenových (2004) kritérií je MCI indikována v případě:

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Authors' contributions:

N/A

Cit. zkr: *Neurol. praxi.* 2024;25(2):116-122

<https://doi.org/10.36290/neu.2023.070>

Článek přijat redakcí: 28. 7. 2023

Článek přijat k publikaci: 9. 11. 2023

prof. MUDr. Irena Rektorová, Ph.D.

irena.rektorova@fnusa.cz